

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Časťka 85.

Vydána dne 23. srpna 1922.

Obsah: 243. Zákon o prozatýmnej úprave sriadenia obcí na Slovensku.

243.

**Zákon zo dňa 13. júla 1922
o prozatýmnej úprave sriadenia obcí na Slovensku.**

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

I. Mestá Bratislava a Košice.

§ 1.

Mestá Bratislava a Košice prestávajú byť municipiami v smysle zák. čl. XXI:1886 a podrobujú sa predpisom o mestách so sriadeným magistrátom, nakoľko sa týmto zákonom neustanovuje ináč.

§ 2.

V Bratislave a v Košiciach prevádzsa sa voľba mestského zastupiteľstva, rady a všetkých komisií dľa ustanovení zákona zo dňa 31. januára 1919, číslo 75 Sb. zák. a nar., o volebnom poriadku v obciach a zákonov doplnujúcich s odchýlkami v tomto zákone obsaženými.

Volencov členov mestského zastupiteľstva je 48.

§ 3.

Voľba starostu a jeho námestníkov deje sa týmto spôsobom:

Mestské zastupiteľstvo volí zo seba päť členové mestské predsedníctvo.

Voľba predsedníctva deje sa hlasovacím lístkom a každý člen zastupiteľstva smie hlasovať len na jednu osobu. Jestliby boli na hlasovacom lístku napísané dve alebo viac mien, počíta sa hlas v prospech osoby na prvom mieste napísanej. Škrtané mená sa ne-počítajú.

Za zvolených do mestského predsedníctva považujú sa tí piati, ktorí obdržali pomerne najviac hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje lós.

Vláda určí zo zvolených starostu mesta.

Z ostatných členov predsedníctva sú tí dvaja, ktorí obdržali najväčší počet hlasov, námestníci starostu.

Zbývajúci dva členovia mestského predsedníctva môžu byť starostom poverení jeho zastupovaním v jednotlivých prípadoch alebo oboroch jeho pôsobnosti.

Starosta a členovia mestského predsedníctva, ktorí zastupujú starostu pri výkone jeho funkcií, musia ovládať štátny jazyk.

§ 4.

Jestli starosta zomre, vzdá sa alebo z príčin zákonmi ustanovených úrad svoj ztratí alebo po dobu viac ako 4 mesiacov úrad nevykonáva, musí byť znova prevedená voľba mestského predsedníctva na zbytok volebného obdobia.

Jestli nastanú tie isté okolnosti u niekto-reho z ostatných členov mestského predsedníctva, volí na miesto jeho nového člena tá skupina členov mestského zastupiteľstva, na ktorej listine bol zvolený do mestského zastupiteľstva.

§ 5.

Starosta má vo veciach samosprávy (vnútorné záležitosti) mesta to isté postavenie, ktoré mal mešťanosta dosiaľ podľa zák. čl. XXII z roku 1886 s tou odchýlkou, že starosta nepodlieha disciplinárному pokračovaniu dľa §§ 90—108.

§ 6.

Vláda môže starostu a jeho námestníkov, ktorí porušia ľažko svoje povinnosti alebo

trvale ich zanedbávajú, z úradu sosadiť. Jestli vláda sosadí starostu a námestníkov alebo tito z dôvodov zákonyčných nemôžu vykonávať svôj úrad, poverí župan až do nastúpenia nového starostu výkonom funkcií starostu niektorého člena mestského zastupiteľstva.

V prípade tomto ako aj v prípade uvedenom v § 4 odseku 1. je župan povinný svoláť najďalej do 4 týždňov mestské zastupiteľstvo k novej voľbe mestského predsedníctva.

§ 7.

Starosta má nárok na primeranú odmenu na dobu svojho úradovania, ktorej výšku určuje mestské zastupiteľstvo. Mestské zastupiteľstvo môže aj námestníkom povoliť na dobu ich úradovania primeranú odmenu.

Usnesenia tie nadobudnú platnosti schválením župana, ktorý je oprávnený ustáliť výšku odmeny primerane pomerom.

§ 8.

Mestská rada skladá sa zo 16 volených členov. Volenými členmi mestskej rady je 5 členov mestského predsedníctva (§ 3), ktorí sa včítajú tým volebným skupinám, ktorým náležajú.

Zbývajúcich 11 volených členov mestskej rady volí sa volenými členmi zastupiteľstva dľa §u 64 zákona zo dňa 31. januára 1919, číslo 75 Sb. z. a nar., o volebnom poriadku v obciach.

Okrem týchto volených členov sú ďalšími členmi mestskej rady mestský hlavný notár (jeho zástupca), a ním určený jedon člen mestského notárskeho úradu.

Odborníci v §u 14 uvedení sú oprávnení súčasťi sa zasadnutí mestskej rady s hlasom poradným a jeden z nich, ktorého určí mestský hlavný notár, je ďalším členom mestskej rady.

§ 9.

Mestská rada pripravuje a vykonáva usnesenia mestského zastupiteľstva vo veciach samosprávy a viedie bežnú hospodársku správu mesta, mestských ústavov a podnikov ako aj nadácií a fondov spravovaných mestom, prejednáva rozpočet a záverečné účty pred ich predložením mestskému zastupiteľstvu.

§ 10.

Mestský notársky úrad, ktorého prednostom je mestský hlavný notár, skladá sa podľa zákona zo dňa 31. marca 1920, č. 233 Sb. zák.

a nar., zo štátnych úradníkov, ktorých prideluje minister vnútra a sice v dohode s príslušným rezortným ministrom, pokial' sa jedná o úradníkov odborných.

Mestského hlavného notára zastupuje úradník hodnotnej triedou najvyšší, jestli župan neurobí iné opatrenie.

Zasadnutí mestského notárskeho úradu môže sa súčasťiť starosta a najvyšši dvaja ním určení členovia mestského predsedníctva s právom hlasovacím. Záležitosti, ktoré sa majú vybavovať kolegálne, budú, pokial' niet o tom zákonného ustanovenia, určené nariadením.

Na mestský notársky úrad prechádza pôsobnosť, ktorú magistrát miest so sriadeným magistrátom a jeho členovia dosiaľ vykonávali, nakol'ko táto pôsobnosť nie je vyhradená mestskej rade (§ 9).

Údovia mestských sirotských vrchností — s podržaním účasti volených členov zastupiteľstva — môžu byť len členovia mestského notárskeho úradu.

§ 11.

Spory o príslušnosť medzi mestskou radou a mestským notárskym úradom rozhoduje župný senát a do jeho ustanovenia župan.

§ 12.

Úradníci mestského notárskeho úradu majú právo a k žiadosti mestského zastupiteľstva, rady a komisií aj povinnosť byť prítomní schôdzam mestského zastupiteľstva, rady a komisií a môžu sa súčasťiť jednania.

Mestský hlavný notár (jeho zástupca) a dva mestskí notári ním určení sú údami mestského zastupiteľstva a prislúchajú im okrem prípadu v §u 8 odseku druhom uvedeného tie isté práva ako voleným členom zastupiteľstva.

Mestský hlavný notár (jeho zástupca) má okrem práva odvolania aj právo i povinnosť žiadať, aby opatrenia alebo usnesenia zastupiteľstva, rady alebo starostu (jeho námestníkov) neboli prevádzané, jestliby nimi bol porušený zákon, prekročená pôsobnosť alebo ohrozené blaho obce, a na jeho zakročenie má mu byť k tomu ciel'u písomne sdelené dotyčné usnesenie alebo opatrenie. Žiadosť tá musí byť podaná u župana najneskôršie v lehote 3 dní od toho dňa, kedy mestskému hlavnému notárovi na jeho zakročenie bolo písomne sdeľené dotyčné usnesenie alebo opatrenie. Mestský hlavný notár súčasne s predložením žia-

dsti županovi upovedomí o tom starostu. Župan rozhodne, či opatrenie alebo uzavretie, proti ktorému bol podaný odpor, môže byť prevedené.

§ 13.

Členovia mestského notárskeho úradu sú zodpovední mestu podľa §u 86 z. čl. XXII:1886 s tou zmenou, že príslušnosť súdu, rozhodovať o nároku na náhradu škody, nastáva len vtedy, jestli je právoplatným disciplinárnym nálezom vína členov notárskeho úradu zistená.

§ 14.

Vláda môže, jestli to vyžadujú zvláštne pomery, povolať do mestského zastupiteľstva miestnych odborníkov z oborov: humanitno-zdravotnického, sociálnej pečlivosti, kultúrneho, finančno-hospodárskeho a stavebno-dopravného a to po jednom z každého oboru s tým obmedzením, že odborníkov týchto nesmie byť viac než päť. Odborníci títo majú okrem prípadu uvedeného v §u 8 odseku 2 tie isté práva ako volení členovia zastupiteľstva.

§ 15.

V mestách Bratislave a Košiciach sú k výkonu správneho súdnictva povolané mestské senáty, ktoré sa skladajú z mestského hlavného notára ako predsedu a z dvoch prísediacich.

Mestský hlavný notár môže poveriť svojím zastupovaním niektorého z konceptných úradníkov mestského notárskeho úradu, ktorý bol k tomu dekretom župana zmocnený.

Župan stanoví v septembri každého roku, kol'ko senátov a kol'ko miest prísediacich pre správne súdobnictvo je nutné sriadiť a oznámiť mestskému hlavnému notárovi a starostovi mesta.

Ináče platia obdobne predpisy §§ 21, odsek 2. a 3., 22 a 23 zákona zo dňa 9. marca 1920, číslo 158 Sb. zák. a nar., s tým doplnkom, že za prísediacich senátu nemôžu byť volení ani členovia mestského notárskeho úradu.

§ 16.

Ustanovenia §§ 10, 11 a 2. odseku §u 14 zákona zo dňa 31. marca 1920, č. 233 Sb. zák. a nar., pozbývajú platnosti.

II. Veľké a malé obce.

§ 17.

Volba obecného zastupiteľstva, starostu, námestníkov (námestníka) a obecnej rady

ako aj obecných komisií koná sa vo veľkých a malých obciach podľa ustanovení zákona zo dňa 31. januára 1919, č. 75 Sb. zák. a nar., a zákonov doplňujúcich.

§ 18.

Sprostredkovanie a obstarávanie štátnej správy vo veľkých a malých obciach (§ 12 zákona zo dňa 22. marca 1920, č. 211 Sb. zák. a nar.) prináleží notárovi, ktorého opatrenia vo veciach štátnej správy sú obce a ich orgány povinné previesť.

V iných záležitostach (výnútorné záležitosti obce) prechádza doterajšia pôsobnosť rychtára na starostu, predstavenstva a jeho členov na obecnú radu a jej členov so zachovaním doterajšieho spolupôsobenia notárov.

§ 19.

Obecní a okolní notári sú povinní súčasťou sa s právom hlasovacím všetkých schôdzok obecného zastupiteľstva, obecnej rady a komisií, na ktoré ich má starosta tým istým spôsobom pozvať ako volených členov.

Obecní a okolní notári majú s výhradou práva odporu (§ 11 zák. č. 211/1920) právo odvolania proti opatreniam a uzavretiam obce a ich orgánov.

§ 20.

Obecní a okolní notári zodpovední sú obciam podľa § 86 zák. čl. XXII z roku 1886 s tou zmenou, že príslušnosť súdu rozhodovať o nároku na náhradu škody nastáva len vtedy, jestli je právoplatným disciplinárnym nálezom vína obecného alebo okolného notára zistená.

III. Veľké obce s rozšírenou pôsobnosťou.

§ 21.

Vláda je oprávnená zmocniť nariadením jednotlivé veľké obce, ktoré dosiaľ boli municipálnymi mestami lebo mestami so sriadeným magistrátom, aby aj nadalej spravovaly niektoré záležitosti, ktoré mesta so sriadeným magistrátom podľa § 22 zák. čl. XXII:1886 spravovaly, a pri tom určiť, akým spôsobom a ktorými orgánmi majú byť tieto agendy obstarávané.

To isté povolenie môže vláda udeliť nariadením aj iným veľkým obciam, ktoré majú ráz mesta a sú vstave, aby záležitosti tieto spravovaly a niesly náklad s tým spojený.

Pred vydaním nariadenia nech sú vypočutí župné zastupiteľstvo a župan.

§ 22.

Ustanovenia § 13 odsekov 1., 2. a 4. zákona zo dňa 31. marca 1920, č. 233 Sb. zák. a nar., sú platné i pre veľké obce s rozšírenou pôsobnosťou.

IV. Zmeny notárskych obvodov.

§ 23.

Minister vnútra je oprávnený upravovať obvody a sídla okolných notárov.

V. Prechodné ustanovenia pre mestá.

§ 24.

Ustanovenia §§ 5, 6 a 7 zákona zo dňa 31. marca 1920, č. 233 Sb. zák. a nar., vzťahujú sa aj na úradníkov miest so sriadeným magistrátom, ktoré sú alebo budú premenené na veľké obce a rozširujú sa aj na úradníkov miest: Bratislava, Košice, Komárno a Baňská Štiavnica-Belá s tou odchýlkou, že pensionovanie do štátnej služby neprevzatých úradníkov nenastúpi v tom prípade, keď budú po držaní za mestských (obecných) úradníkov, k čomu sa vyžaduje potvrdenie ministra vnútra.

VI. Všeobecné ustanovenia.

§ 25.

Municipálne mestá a mestá so sriadeným magistrátom, premenené na veľké obce, a veľké obce s rozšírenou pôsobnosťou majú právo označovať sa ako mestá.

§ 26.

Vedúci obecní a mestskí úradníci konceptní a odborní majú právo a povinnosť súčasťne sa s hlasom poradným všetkých schôdzok zastupiteľstva, rady a komisií, nakoľko ide o otázky, spadajúce do oboru ich služby, pre ktoré sú ustanovení.

§ 27.

Okresný náčelník (hlavný slúžny) a v mestách Bratislave a Košiciach župan je oprávnený uložiť starostovi (námestníkovi), ktorý povinnosti svoje zanedbáva, poriadkovú pokutu do 5000 Kč a môže posúdiť obec na náhradu trôv vzniklých tým, že starosta vzdor zákonnej povinnosti opomenuv vykonať opatrenia, ktoré mu boli nariadené na základe platných ustanovení.

§ 28.

Župan má s vylúčením akéhokoľvek oprávneného prostriedku právo rozpustiť zastupiteľ-

stvo, v ktorom prípade urobí súčasne opatrenie o dočasnej správe obecných (mestských) záležitostí.

§ 29.

Úradníci pri mestách a obciach, ktorí nie sú uradníkmi štátnymi, podliehajú v prípadoch menšieho previnenia poriadkovým trestrom starostu a v prípadoch ľažsích disciplinárnych previnení disciplinárному pokračovaniu, ktoré podľa zásad platných pre štátных úradníkov bude upravené nariadením. Do vydania tohto nariadenia zostávajú doterajšie predpisy v platnosti.

§ 30.

Minister vnútra v dohode s ministrom financií a ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska je zmocnený poskytnúť niektorým mestám, ktoré dostávaly zo štátnych prostriedkov podporu podľa ustanovení zák. čl. LVIII:1912, zák. čl. IX:1917 a zák. čl. XV:1917 a ktoré odpadnutím týchto podpôr by boli vážne ohrozené, na dobu päť rokov podporu v tom obnose, o ktorý prídeľ zo štátnych daní podľa zákona zo dňa 12. augusta 1921, č. 334 Sb. zák. a nár., sú menšie než podpory, ktoré by týmto obciam dľa citovaných uhorských predpisov patrily.

§ 31.

Zákon tento nabýva účinnosti tým dňom, a v tom rozsahu, ako bude určené nariadením.

Ustanovenia § 2, odsek 2., § 3, § 4, § 8, § 10, odsek 3., § 12, odsek 2. a 3., a § 14 sú platné len do 1. januára 1940, ktorého dňa vstúpia v platnosť príslušné ustanovenia zákona zo dňa 31. januára 1919, čís. 75 Sb. zák. a nar., o voľebnom poriadku v obciach a zákonov doplňujúcich.

§ 32.

Prevedením tohto zákona poveruje sa minister vnútra v dohode so súčasťnými ministrami a s ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska.

Minister vnútra môže výkon svojich práv, ktoré mu podľa tohto zákona prislúchajú, sveriť ministrovi s plnou mocou pre správu Slovenska.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Černý v. r.